

Samfundsfag i gymnasiet er et godt og studieforberegende valg

I sit indlæg i Berlingske den 26. februar 2018 går tidligere undervisningsminister Bertel Haarder i rette med håndteringen af det, som er blevet kaldt "den dårligst uddannede generation". Haarders løsning på dette er kort sagt at sikre, at eleverne på gymnasierne udelukkende kan vælge studieforberegende fag på A-niveau, hvilket i praktisk vil sige, at eleverne kun får mulighed for vælge samfundsfag som det tredje højniveaufag. For samfundsfaglærere er det ikke nyt, at den tidligere undervisningsminister har den holdning.

Den studieretning, som Haarder henviser til, har samfundsfag A, engelsk A og matematik B i studieretningen samt et andet sprogfag på mindst B-niveau, hvis eleven vælger tysk, og A-niveau, hvis eleven vælger fransk eller spansk. Studieretningen, som kaldes samfundsfaglig, har således flere undervisningstimer med sprog end samfundsfagstimer og kan nemt komme til at opfylde Haarders krav om 2 studieforberegende fag på A-niveau i sprogfag alene. Derudover knytter der sig krav om, at eleverne på studieretningen har to naturvidenskabelige fag på c-niveau og et på b-niveau, hvilket vil sige, at der også er flere undervisningstimer til naturvidenskab. Herunder bliver kravet om matematik på b-niveau så endnu mere interessant i lyset af Haarders udmelding, idet det jo faktisk er adgangskrav på mange uddannelser og dermed sikrer, at studieretningen er adgangsgivende indenfor naturvidenskab, sprog og meget andet.

Regeringens sprogstrategi af 28. november 2017 tager udgangspunkt i, at "Erhvervslivet efterspørger medarbejdere med andre sprogkundskaber end engelsk i samspil med andre kernefagligheder". Det jo netop, hvad studieretningen med engelsk A og samfundsfag A gør med sit brede fokus på både sprog og naturvidenskab.

Haarders udsagn om at løse problemet med den "dårligst uddannede generation" ved at fjerne samfundsfag som studieretningsfag er baseret på en forestilling om, at de unge vælger samfundsfag A i håbet om at "*kunne snakke sig til et højere gennemsnit*". Forudsætningen for dette udsagn er, at eleverne træffer et uoplyst valg, eller tror, at samfundsfag er nemt at gå til.

Mit modargument er todelt. For det første er samfundsfag A ikke nemt. Et tydeligt tegn herpå er, at gennemsnittet for skriftlig samfundsfag ligger under både matematik og fysik, men på linje med dansk og tysk som fortsættersprog. I samfundsfag skal eleverne for eksempel jonglere med svære teorier, der kan forklare det samfund, vi lever i, forholde sig til økonomiske og matematiske modeller og diskutere internationale tendenser. Eleverne får dermed kompetencer, der støtter op om de hovedområder, som Haarder og DI mener, at vores unge skal beherske.

Min anden pointe er, at eleverne får en grundig indføring i, hvad samfundsfag er, gennem det nye grundforløb, hvilket medfører, at de træffer det kvalificerede valg, som forligskredsen selv har lagt op til med gymnasiereformen af 2017. Her er en af hjørnesteenene, at eleverne ikke længere må tilkendegive valg af studieretning, før de er blevet introduceret til fagene i grundforløbet. Derfor kan man argumentere for, at de ca. 33 %, som har valgt den pågældende studieretning, har været fuldt bevidste om, at der vil blive stillet store krav til dem og ikke har valgt studieretningen, fordi, som Haarder skriver, "*Det er nemt at snakke sig til et højt gennemsnit*".

Samfundsfag bidrager til at løse mange af de problemer, som Haarder ser, i stedet for at være skyld i dem.

Af: Linda Petersen, formand for Foreningen af Lærere i Samfundsfag (FALS)